

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
ÁLLAMTUDOMÁNYI ÉS KÖZIGAZGATÁSI KAR
CIVILISZTIKAI INTÉZET

OPUSCULA CIVILIA

Barta Judit

*A gazdasági társaság határozatainak
bíróági felülvizsgálata és annak
elhatárolási kérdései a Ptk., a Ctv. és a
bírói gyakorlat alapján*

Barta Judit¹

A gazdasági társaság határozatainak bírósági felülvizsgálata és annak elhatárolási kérdései a Ptk., a Ctv. és a bírói gyakorlat alapján

Bevezető

A gazdasági társaságok legfőbb szerve formai és tartalmi okokból is hozhat jogsértő, vagy épp a létesítő okiratba ütköző határozatot. Ez utóbbi épp azon tagok, részvényesek érdekeit sértheti, akik nem vettek részt a határozat meghozatalában, vagy nemmel szavaztak, de szavazatuk nem volt elegendő a sérelmes határozat meghozatalának megakadályozására. A Ptk. részben a tagok érdekében, részben pedig a közrend és törvényesség biztosítása érdekében igyekszik az ilyen határozatok ellen védelmet nyújtani. Sajátos viszonyokról és jognyilatkozatról lévén szó, nem, illetve szűk körben alkalmazhatóak a Ptk. szerződésekre modellezett érvénytelenségi szabályai, ezért speciális normákat kellett alkotni. A már említett tagi, részvényesi érdekek miatt, nemcsak a határozat jogszabályba ütközése sérelmezhető, hanem annak létesítő okiratba ütközése is. Ez az egyik oka annak, hogy nem a semmisség a jogkövetkezmény, hanem minden esetben a határozatok felülvizsgálata iránt rendes bírósághoz kell fordulni, amely hatályon kívül helyezheti a határozatot.

A gazdasági társaság szervei által hozott határozatok felülvizsgálhatóságának intézménye nem új keletű, nem a *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvényhez (Ptk.)* kötődik, hanem hosszabb múltra tekint vissza. A korlátolt felelősségű társaságról és a csendes társaságokról szóló 1930. évi V. törvénycikk 40. §-ában jelent meg először, már az akkori szöveg szerint is a törvénysértő, vagy társasági szerződést sértő taggyűlés határozattal szemben lehetett fellépni, amelyet bármelyik tag, ügyvezető vagy felügyelő tehetett meg a társaság ellen indított keresettel. A törvénycikk a határozat megtámadásaként fogta fel a helyzetet, a sikeres megtámadás eredménye a határozat hatályon kívül helyezése volt.

A gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvény, első Gt., az 1997. évi CXLIV törvény, második Gt. és a 2006. évi IV. törvény, harmadik Gt. is tartalmazta e jogintézményt, a törvények a határozat bírósági felülvizsgálatának kérelmezése címszó alatt tárgyalták azt, kibővítve a felülvizsgálat iránti kérelem benyújtására nyitva álló határidővel és azzal, hogy az

---

¹ Egyetemi docens, Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Államtudományi és Közigazgatási Kar, Civilisztikai Intézet. Tanszékvezető egyetemi docens, Miskolci Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Civilisztikai Tudományok Intézete, Kereskedelmi Jogi Tanszék.

is jogosult felülvizsgálatot kérni, aki, bár hozzájárult a határozat meghozatalához, azonban tévedésben volt, vagy fenyegették.

A tanulmány arra keresi a választ, hogy történt-e a harmadik, utolsó Gt-hez képest a szabályozásban változás, ha igen, ez milyen jellegű, kihat-e a már kialakult bírói gyakorlatra? Milyen ügyek merültek fel eddig, melyek voltak a vitatott kérdések? Vannak-e már a *Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.)* alapján született ítéletek, ha igen, milyen körben? Leszűrhető-e ezekből jogszabályi hiányosság, vagy jogértelmezést igénylő kérdés?

1. A határozatok bírósági felülvizsgálatának szabályai a harmadik Gt. és a Ptk. alapján

A két szabályozás összehasonlítása során a legszembetűnőbb, hogy a Ptk. a jogi személy általános szabályai címszó alatt helyezte el a jogintézményt, így erre nem csak a gazdasági társaságok esetében, hanem valamennyi jogi személy vonatkozásában lehetőség van. A jogszabályi szöveg is ennek megfelelően általánosabb jelleget öltött.

Ennek ellenére, tartalmilag szinte azonosak a két törvény érintett rendelkezései. Érdemi eltérés három helyen mutatkozik, a határozat megtámadására nyitva álló objektív jogvesztő határidő a harmadik Gt. 90 napjához képest, a határozat meghozatalától számított egyéves jogvesztő határidőre hosszabbodott, a bíróság a határozatot maga nem változtathatja meg, illetve nem jelentős sérelem esetén a határozatot a bíróság nem helyezi hatályon kívül, hanem a jogsértés tényét állapítja meg.

2. A felülvizsgálat tárgya

A kérelem a gazdasági társaság bármely szerve (legfőbb szerv, felügyelő bizottság, ügyvezetés) által hozott határozat² *hatályon kívül helyezésére irányulhat.*

---

² A Ptk. 3:246. § (5) bekezdése alapján a részvénykönyv vezetése során hozott határozatok is társasági határozatoknak minősülnek.

A kérelem benyújtására akkor van lehetőség, ha a határozat *jogszabálysértő vagy a létesítő okiratba ütközik*.³⁴

Többször került sor társasági határozat megtámadására ún. *szindikátusi szerződésbe*⁵ ütközés címén is. Az egyik ügyben a felperes keresetében a 2011. május 23. napján megtartott taggyűlésen meghozott összes határozat hatályon kívül helyezését kérte arra hivatkozással, hogy a taggyűlés összehívása nem volt szabályszerű, illetve a 3/2011. számú határozat a szindikátusi szerződés előírásaiba ütközik. A bíróság szerint tény, hogy az említett határozat ellentétben áll a szindikátusi szerződés egyik rendelkezésével, azonban a szindikátusi szerződés és társasági szerződés egymás közti viszonyában a társasági szerződés primátusának elve érvényesül. A szindikátusi szerződés nem válik a társasági szerződés részévé, az csupán az azt megkötő felek háttérmegállapodása, kötetmi, és nem társasági jogi hatállyal. Ennek megfelelően tehát nem sértett jogszabályt és társasági szerződéses rendelkezést sem az alperes taggyűlése a 3/2011. (05. 23.) számú határozat meghozatalával. Ennek hiányában a szindikátusi szerződésnek, az abban vállalt szerződéses kötelezettségek esetleges megsértésének kizárólag az ügyletkötő felek egymás közti kötetmi jogi jogviszonyában lehet jelentősége, de a taggyűlési

³ BDT 2010. 2372. I. A taggyűlésen meghozott határozatokhoz a társaság működését jelentősen meghatározó joghatások fűződnek. A *taggyűlési jegyzőkönyv* ezzel szemben a Gt. (Ptk.) által előírt tartalommal szerkesztett olyan okirat, amely a döntések meghozatalát tanúsítja, de a *taggyűlési jegyzőkönyvre vonatkozó alaki és tartalmi szabályok megsértésének önmagában a meghozott határozatok érvényességére is kiható jogkövetkezménye* nincs, ezért a taggyűlési jegyzőkönyv hiányossága a taggyűlési határozat hatályon kívül helyezésének ténybeli alapjaként nem szolgál.

Ugyanerre az eseti döntésre hivatkozik a PJD 2018. 23. szám alatt publikált másik határozat is, a közgyűlésen hozott határozatokhoz a társaság működését jelentősen meghatározó joghatások fűződnek. A jegyzőkönyv ezzel szemben a jogszabály által előírt tartalommal szerkesztett olyan okirat, amely a döntések meghozatalát tanúsítja, de a jegyzőkönyvre vonatkozó alaki és tartalmi szabályok megsértésének önmagában a meghozott határozatok érvényességére is kiható jogkövetkezménye nincs, ezért a jegyzőkönyv hiányossága nem szolgálhat a határozat hatályon kívül helyezésének ténybeli alapjaként (BDT 2010. 2372.). A közzétett döntés a Ptk. szabályai alapján is megfelelően irányadó.

⁴ BDT 2014. 3139. A taggyűlési határozatok bírósági felülvizsgálata nem terjedhet a határozat alapjául szolgáló jelentések számviteli törvény szerinti megalapozottságának, de különösen nem a cég ügyvezetése által megfogalmazott számviteli politika felülvizsgálatáig.

BDT 2011. 2558. III. A taggyűlési határozat felülvizsgálatát jogszabálysértésre vagy a társasági szerződésbe ütközésre hivatkozva lehet kérni. A kisebbségi tulajdonos érdeksérelme nem ad jogszerű alapot taggyűlési határozat megtámadására.

BDT 2014. 3085. A társasági határozat alapját képező, kívülállóval kötött szerződés vagy az ügyvezetői nyilatkozat tartalma nem képezheti a taggyűlési határozat bírósági felülvizsgálatának a tárgyát.

⁵ A szindikátusi szerződés olyan sajátos polgári jogi szerződés, mely szorosan kapcsolódik a társasági joghoz. A szindikátusi szerződésben a gazdasági társaság tagjai a társaságon belül egymással szembeni kapcsolatukat, együttműködésüket és elvárásaikat szabályozzák. Lásd még Papp Tekla: A szindikátusi szerződés. In: Papp Tekla (szerk.): *Atipikus szerződések*. Opten Kiadó, Budapest, 2015. 224-235.

határozatok jogszerűsége szempontjából relevanciája nincsen, hiszen a meghozott taggyűlési határozatok sem a társasági szerződésbe, sem más jogszabályi rendelkezésbe nem ütköznek.⁶

Egy másik ügyben is hasonló döntés született. A „N. Alapítvány, Sz., Sz. és Sz., mint eladók és a felperes, mint vevő 2013. november 22-én szindikátusi szerződést kötöttek. A szindikátusi szerződés 3.8. pontjában a felek megállapodtak abban, hogy a társaság működése során felmerülő szakmai és pénzügyi kérdésekben (pl. vetéstervezés, beruházások, pályázatok, input anyagbeszerzések) való döntéshez a tagok egyhangú szavazata szükséges.

Felperes a ..../2015. számú határozatokkal kapcsolatban a szindikátusi szerződés 3.8. pontjában foglaltakra hivatkozott, állítva, hogy nem annak megfelelően jártak el a határozat meghozatala során, mert nem egyhangú szavazattal lett az elfogadva.

Az eljáró bíróság határozott álláspontja volt itt is, hogy a szindikátusi szerződés se nem jogszabály, se nem létesítő okirat, *a társasági határozatok felülvizsgálata a szindikátusi szerződésbe ütközés miatt nem kérhető.*⁷

3. A peres felek

A pert a gazdasági társasággal szemben kell megindítani, az alperesi pozícióban tehát a társaság van. A gazdasági társaságot fő szabály szerint a vezető tisztségviselő, mint törvényes képviselő képviseli a per során. Amennyiben a határozatot a vezető tisztségviselő támadja meg, és nincs másik olyan vezető tisztségviselő, aki a képviseletet elláthatná, a perben a társaságot a felügyelőbizottság által kijelölt felügyelőbizottsági tag képviseli. Ha a társaságnak nincs felügyelőbizottsága, vagy a felügyelőbizottság valamennyi tagja felperesként perben áll, a bíróság a társaság perbeli képviseletére ügygondnokot rendel ki.⁸

A határozat felülvizsgálatának kezdeményezésére csak meghatározott személyi kör jogosult (felperes):

- a gazdasági társaság tagja, részvényese,⁹

⁶ Szegedi Ítéltábla Gf. 30.059/2013/9. Gazdasági ügyben hozott határozat; Szegedi Ítéltábla Gf. 30.436/2012/12. Gazdasági ügyben hozott határozat

⁷ Pécsi Ítéltábla Gf. 40.032/2016/11. Gazdasági ügyben hozott határozat.

⁸ Ptk. 3:36. § (3) bekezdés

⁹ Az egyik ügyben a részvényes által kezdeményezett felülvizsgálati eljárás során, az alperes részvénytársaság azzal érvelt, hogy a keresetösségi jog csak azt a részvényest illeti meg, akinél a határozat jogsérelmet okozott. A Ptk. 3:35. §-a nem értelmezhető kiterjesztően akként, hogy annak alapján bármely részvényes jogszabálysértésre vagy alapszabályba ütközésre hivatkozással saját jogainak tényleges, konkrét sérelme hiányában is, pusztán elvi alapon, illetve más részvényesek jogainak védelme érdekében pert indíthatna a társasági határozatok felülvizsgálata iránt. A bíróság ezzel szemben, álláspontunk szerint helyesen, azt nyilatkozta, hogy a perindítási

- vezető tisztségviselője¹⁰ és
- felügyelő bizottsági tagja kérelmezheti azt.¹¹

A felülvizsgálat kezdeményezésére jogosultakat illetően néhány esetben a kft. tagjának, de legtöbbször a részvényesnek ebbéli minősége vetett fel kérdést. A harmadik Gt. időszakára kialakult egy egységesnek mondható bírói gyakorlat arra vonatkozóan, hogy ki tekinthető részvényesnek, azaz ki jogosult a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatára: részvényesnek az tekinthető, *aki a részvénykönyvben szerepel,*¹² és *aki a részvényeknek tulajdonosa*, dematerializált értékpapír esetében, akinek a nevében az értékpapír-számlavezető azokat nyilvántartja.¹³ Annak, aki tulajdonosi minőségét nem tudja igazolni az általa indított perben, a keresetét idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani, vagy a pert meg kell szüntetni.¹⁴

Az egyik esetben a bíróságnak azzal is foglalkoznia kellett, hogy indíthat-e pert olyan személy, aki a részvénykönyvbe be van jegyezve, de részvényeit már bizonyíthatóan átruházta a perindításkor? 2008 májusában a felperes értékpapírszámláját vezető bank arról értesítette az alperest, hogy a felperesnek a részvények feletti tulajdonjoga megszűnt. Ennek ellenére a tulajdonosváltás az alperes részvénykönyvében nem nyert átvezetést. A felperes 2010. július 21-én benyújtott keresetében kérte az alperes igazgatósága határozatának felülvizsgálatát. A Kúria álláspontja szerint – még a harmadik Gt. alapján – a részvényesi minőségnek két feltétele van, a részvény tulajdona és a részvénykönyvbe történő bejegyzés. Önmagában a részvénykönyvben való feltüntetés a részvény tulajdona nélkül nem alapozza meg a részvényesi minőséget.¹⁵

---

jogosultság független a tag (részvényes) személyes érintettségétől, érdekelttségétől, nem korlátozódik azokra a határozatokra, amelyek a tag (részvényes) számára személyét érintően is valamilyen konkrét jogsérelemmel járnak. Ebből következően önmagában az, hogy a keresettel támadott határozatok a tag (részvényes) számára egyedi, közvetlen jogsérelmet nem okoztak, a perindítási jog gyakorlását nem teszi visszaélésszerűvé, a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütközővé (Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.211/2015/3.).

BDT 2008. 1840. A részvénytársaság által hozott határozatok felülvizsgálata iránti perindítási jog a tagi (részvényesi) mivolthoz, részvényesi jogviszonyhoz kapcsolódik, e jog valamennyi részvényest - részvényei fajtájától, névértékétől függetlenül - azonosan megilleti. A törvény e jogosítvány gyakorlását nem köti az egyéb részvényesi (szervezeti, vagyoni) jogok gyakorlásához előírt további feltételekhez.

¹⁰ BH 2014. 310. Az ügyvezető nincs elzárva attól, hogy a visszahívása napján hozott határozatokat megtámadja. A társaság ügyvezetőjét nemcsak a visszahívásáról döntő társasági határozattal szemben illeti meg a keresetindítás joga, hanem az ugyanazon alkalommal hozott többi határozattal szemben is.

¹¹ Ptk. 3:35. §

¹² BDT 2011. 2414. A részvénykönyvben való szereplés, azaz a részvénykönyvi bejegyzés hiánya csak akkor jár a keresetindítási jog korlátozásával, ha a részvénykönyvi bejegyzés elmaradása nem az egyoldalú döntési pozícióban lévő társaság felróható magatartásának a következménye.

¹³ BH 2013. 276. II. Amíg a részvényes a részvények birtokával rendelkezik és a részvénykönyvben is tulajdonosként szerepel, a részvénytársaság közgyűlésén meghozott határozat hatályon kívül helyezése iránti per megindítására jogosult, s a kereshetőségi joga elenyészése megállapítására sincs jogi lehetőség.

¹⁴ BH 2013. 309. és BH 2013. 250.

¹⁵ BH 2013. 129.

A Ptk. 3:246. § (1) bekezdése alapvetően azt tartalmazza, hogy a részvényes a részvénytársasággal szemben részvényesi jogait akkor gyakorolhatja, ha őt a részvénykönyvbe bejegyezték. A Ptk. ugyanakkor a részvényesi minőség igazolása címszó alatt a 3:254. § (1) bekezdésében már úgy fogalmaz, hogy a részvényes a részvényesi jogok gyakorlására a társasággal szemben – a részvény vagy letéti, illetve tulajdonosi igazolás alapján – a részvénykönyvbe történő bejegyzést követően jogosult. A részvénykönyvi bejegyzés feltétele: maga a részvény, vagy a tulajdonosi igazolás, letéti igazolás bemutatása, vagy a tulajdonosi megfeleltetés.

A Ptk. említett szabályai harmonizálnak a már kialakult bírói gyakorlattal. Azonban az olajozott fogaskerekek közé apró kavics hullott a Ptk. 3:246. § (5) bekezdésével, mely szerint *a részvénykönyv vezetése során hozott határozatok társasági határozatoknak minősülnek*. Ez rögtön felveti annak kérdését, hogy mi a helyzet akkor, ha az új részvénytulajdonos részvénykönyvbe történő bejegyzését tagadják meg, hiányzik a Ptk. és az egységesnek mondható bírói gyakorlat szerinti egyik feltétele a részvényesi minőség igazolásának, élhet-e akkor a részvénytulajdonos a felülvizsgálat kérésének jogával? Már van precedens: az alperesi részvénytársaságot alapító egyik részvényes megalapította a felperesi céget, amelybe apportálta a részvényeit. A felperes ezt követően bejelentette az alperes vezérigazgatójának azt, hogy megszerezte a részvényeket, és kérte adatainak a részvénykönyvbe való bejegyzését. Az alperes vezérigazgatója megtagadta a részvényes bejegyzési kérelmének a teljesítését arra hivatkozva, hogy a részvényátruházás a Ptk. rendelkezéseibe és az alperes alapszabályába ütközik. A felperes keresetet terjesztett elő a határozat bírósági felülvizsgálata iránt. A perindítás során az egyik eldöntendő kérdés volt, hogy részvényesnek tekinthető-e a felperes? A bíróság álláspontja szerint a részvénytársasággal szembeni részvényesi jogok közül a részvénykönyv vezetése során hozott határozatok megtámadása iránti jogra vonatkozóan nem érvényesül a Ptk. 3:246. § (1) bekezdése szerinti korlát. *Az a részvénytulajdonos, akinek adatai részvénykönyvbe való bejegyzését a részvénytársaság határozattal megtagadta, ezt a társasági határozatot perben támadhatja.*¹⁶ A bíróság eseti döntése ily módon igyekezett feloldani a Ptk. két rendelkezése közötti ellentmondást.

Bár a szabályozás egyértelműnek tűnik – egy üzletrésznek több jogosultja lehet, akik a társasággal szemben egy tagnak számítanak, tagsági jogukat közös képviselőjük útján

---

¹⁶ BDT 2018. 3890.

gyakorolhatják –, mégis megkérdőjeleződött a közös tulajdonú üzletrész jogosultjainak megtámadási jogosultsága.

Az eljáró elsőfokú bíróság szerint, a közös tulajdonban álló üzletrész a Ptk. 3:165. § (1) bekezdése alapján korlátozottan, kizárólag az adott gazdasági társaságon belül rendelkezik jogalanyisággal, és ott is csak a cégjegyzékbe bejegyzett képviselője útján. A felperes a társaságon kívüli jogviszonyokban ezért nem jogképes, emiatt a jelen perben nem rendelkezik perbeli jogképességgel. A felperes perbeli jogképességének hiánya a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül történő elutasítását eredményezi.

A másodfokon eljáró bíróság helyes álláspontja szerint a társaság szervei által hozott határozat bírósági felülvizsgálatának a joga a tagsági jogviszonyból származik, amely jog a társasággal szemben egy tagnak számító speciális jogközösség tagjait, a közös tulajdonú üzletrész tulajdonosait is megilleti. E jogukat a közös tulajdonú üzletrész hányadtulajdonosai külön-külön nem, csak közös képviselőjük útján gyakorolhatják. A Ptk. a gazdasági társaság minden tagja számára biztosítja a jogsértő, létesítő okiratba ütköző határozat bírósági felülvizsgálata iránti perindítási jogát, ez alól tehát a társasággal szemben egy tagnak minősülő közös tulajdonú üzletrész-tulajdonosok sem lehetnek kivételek. Amennyiben az elsőfokú bíróság értelmezése helyes lenne, a közös tulajdonú üzletrész tulajdonosai el lennének zárva attól, hogy közös képviselőjük útján jogorvoslatot szerezhessenek a jogsértő, társasági szerződésbe ütköző társasági határozattal szemben. A Ptk. 3:165. §-ából nem következik a közös tulajdonú üzletrész perbeli jogképességének hiánya, hiszen a per éppen a tag és a társaság jogviszonyát érinti.¹⁷

A perindításra jogosultakat illetően a Ptk. is fenntartotta azt a kitétel, hogy nem jogosult perindításra az, aki a határozat meghozatalához szavazatával hozzájárult, kivéve, ha tévedés, megtévesztés vagy jogellenes fenyegetés miatt szavazott a határozat mellett.

Megjegyezzük, hogy ugyanakkor azon tag vagy vezető tisztségviselő perindítási jogát a Ptk. nem korlátozza, aki szabálytalanul hívta össze a legfőbb szerv ülését (formai érvénytelenség), azaz maga is közrehatott a jogszabályba ütközés kialakulásában, feltéve persze, hogy nem rosszhiszemű joggyakorlásról van szó.¹⁸

---

¹⁷ BDT 2017. 3769.

¹⁸ Lásd BH 2014. 155.

4. A határozat hatályon kívül helyezése iránti kereset benyújtására nyitva álló határidő

A határozat hatályon kívül helyezése iránt attól az időponttól számított *harminc napon* belül lehet keresetet indítani a gazdasági társaság ellen, amikor a jogosult a határozatról tudomást szerzett vagy a határozatról tudomást szerezhetett volna.¹⁹ A határozat meghozatalától számított *egyéves, jogvesztő határidő* elteltével per nem indítható.²⁰

A perindításra biztosított harminc napos, illetve egyéves határidő egyaránt anyagi jogi igényérvényesítési határidő. A jogszabály ugyanakkor csak az egyéves határidő elmulasztásához fűzi a jogvesztés jogkövetkezményét. Ily módon a harminc napos határidő - a 4/2003. PJE²¹ határozatban foglaltakra is figyelemmel, kifejezett jogszabályi rendelkezés hiányában - nem jogvesztő jellegű, és miután elmulasztásának kimentésére a jogszabály igazolási kérelem előterjesztését nem írja elő,²² elévülési jellegűnek kell tekinteni. Elmulasztásának jogkövetkezménye ezért hivatalból nem vonható le.²³

A következetes bírói gyakorlat alapján, a fentebb meghatározott törvényes határidőn belül kell megjelölni azokat a tényeket és bizonyítékokat, amelyekre a felperes a határozat hatályon kívül helyezése iránti keresetét alapítja. A keresetindítási határidőn túl előterjesztett indokok nem vizsgálhatóak.²⁴

A keresetlevélben azon törvénysértéseket, jogsértéseket, illetőleg alapszabályba ütközéseket kell megjelölni, amelyekre hivatkozással a keresettel támadott határozat hatályon kívül helyezését kéri a felperes. Az elévülési határidőn belül benyújtott kereseti kérelem vizsgálható, a harmincnapos keresetindítási határidőn túl előterjesztett indokok nem

¹⁹ BH 2018. 121. A jogi személy határozata bírósági felülvizsgálatára irányuló kereset előterjesztésére rendelkezésre álló szubjektív határidő kezdő időpontja az a nap, amikor arról a felperes tudomást szerzett vagy szerezhetett, nem az, amikor a határozatot szabályszerűen közzétették vele.

²⁰ Ptk. 3:36. § (1) bekezdés

²¹ A hatályosított 4/2003. Polgári jogegységi határozat szerint: A keresetlevél késedelmes benyújtása esetén, ha a keresetlevél előterjesztésére megállapított határidő - jogszabály kifejezett rendelkezése folytán - jogvesztő, vagy a mulasztás kimentésére előírt igazolással (Pp. 107-110. §) a fél nem él, illetőleg az alaptalan, a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül hivatalból el kell utasítani [Pp. 130. § (1) bekezdés *h*) pont], ennek elmaradása esetén a pert meg kell szüntetni (Pp. 157. § *a*) pont).

Ha a keresetlevél késedelmes benyújtása nem vezet jogvesztésre, és a jogszabály a mulasztás orvoslására nem ír elő igazolást, a mulasztás jogkövetkezményéről az ellenérdekű fél elévülési kifogása alapján az ügy érdemében hozott ítéletben kell dönten.

²² BDT 2014. 3122. II. Amennyiben a gazdasági társaság tagja a taggyűlésen jogi képviselő útján vesz részt, a meghozott határozatról a taggyűlésen értesül. Erre tekintettel az elévülési határidőn túl benyújtott keresetlevelében tett azon nyilatkozatát, hogy személyében mikor értesült a sérelmes határozatról, nem a tudomásszerzés időpontjának kell tekinteni, hanem igazolási kérelemnek. Amennyiben az igazolási kérelem elbírálása nélkül az elsőfokú bíróság érdemi döntést hoz, ez az első fokú eljárás szabályai lényeges megsértésének minősül.

²³ Fővárosi Ítéletábrla 10.Gf.40.211/2015/3. számú határozata

²⁴ PJD 2017. 18.

vizsgálhatók, az újabb indokok alapján a határozat hatályon kívül helyezésére, illetőleg törvénysértő jellegének megállapítására nem kerülhet sor. Ellenkező értelmezés mellett a keresetindításra meghatározott határidő előírása értelmét vesztené.

5. A perindítás joghatása

A határozat hatályon kívül helyezése iránti per megindításának *a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs.*²⁵ A bíróság *indokolt esetben* a felperes kérelmére a határozat *végrehajtását felfüggesztheti.*^{26,27} A felfüggesztést elrendelő végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Ha a határozat jogszabályt sért vagy a létesítő okiratba ütközik, a bíróság a határozatot hatályon kívül helyezi és szükség esetén új határozat meghozatalát rendeli el. A határozat hatályon kívül helyezését kimondó bírósági ítélet hatálya a határozat felülvizsgálatának kezdeményezésére jogosult, de perben nem álló más személyekre is kiterjed.²⁸

Nem befolyásolja a társasági határozat felülvizsgálata körében eljáró peres bíróságot, ha a támadott határozat alapján a cégbíróság a változást már bejegyezte a cégjegyzékbe, például bejegyezte az új felügyelőbizottsági tagot, illetve rögzítette a szerződésmódosítás időpontját.

²⁵ BDT 2010. 2372. II. A társasági határozat felülvizsgálata iránt indított pernek a határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs. A társaság mindaddig a keresettel támadott határozat alapján működik, amíg annak végrehajtását a bíróság fel nem függesztette, vagy amíg a határozatot ítéletével hatályon kívül nem helyezte.

²⁶ BH 2014. 84. A társasági határozat végrehajtásának perbíróság általi felfüggesztése esetén a felfüggesztés elrendelésétől annak megváltoztatásáig a határozat által kiváltott joghatás a felfüggesztés tartama alatt nem érvényesül, az adott társasági határozat joghatás kiváltására nem alkalmas.

²⁷ BDT 2016. 3532. A társasági határozat bírósági felülvizsgálata és a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben ideiglenes intézkedéssel a perrel támadott társasági határozat hatályon kívül helyezésére és a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítására nincs jogszabályi lehetőség.

A társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a bíróság a felperes kérelmére a határozat végrehajtását felfüggesztheti, erre a Ptk. 3:36. § (4) bekezdése lehetőséget teremt, ami a Pp. 156. § (1) bekezdésében szabályozott ideiglenes intézkedéshez hasonló jogi eszköz, ugyanis mindkettő a peres eljárás folyamatban léte alatt alkalmazható átmeneti jellegű jogvédelemként, azonban a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a Pp. 156. § alapján nem kérhető a társasági határozat végrehajtásának felfüggesztése.

A társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a társasági határozat végrehajtásának a Ptk. 3:36. § (4) bekezdése alapján történő felfüggesztése maga is egy ideiglenes intézkedés, amelyet a jogalkotó kifejezetten a jogi személy határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indítható pertípushoz rendelve szabályozott, az tehát a Pp.-ben szabályozott ideiglenes intézkedéshez képest speciális. Így a „lex specialis derogat legi generali” elve alapján a társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perben a felperes nem választhat szabadon abban, hogy a társasági határozat végrehajtásának felfüggesztését a Ptk. vagy a Pp. 156. § alapján kérje. A jogi személy határozata végrehajtásának felfüggesztése (vagyis a perrel vitatott határozat további hatályosságának megszüntetése) csak az arra irányadó különös szabályok alapján kérhető, és a határozat végrehajtásának felfüggesztése is csak a Ptk. különös szabályai szerint történhet.

²⁸ Ptk. 3:37. § (1)-(2) bekezdés

Az eljáró bíróság jogerős határozatának egy példányát megküldi az érintett cégbíróságnak, amely a döntésre tekintettel, hivatalból törvényességi felügyeleti eljárást folytat le, és ennek eredményeként a cégjegyzékből törli a hatályon kívül helyezett határozatok alapján történt bejegyzéseket.

Új szabály [Ptk. 3:37. § (3) bekezdés], miszerint amennyiben a jogszabálysértés vagy a létesítő okiratba ütközés *nem jelentős és nem veszélyezteti a jogi személy jogszerű működését, a bíróság a jogsértés tényét állapítja meg.*²⁹

6. A jogsértő határozatok csoportosítása

A társasági határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perekben a társasági határozat hatályon kívül helyezését, a határozat tartalmának jogszabályba vagy társasági szerződésbe ütközésén kívül (tartalmi érvénytelenség), a határozat meghozatalát megelőzően vagy a határozat meghozatala során megvalósított valamely eljárási szabálysértés is eredményezheti (alaki vagy formai érvénytelenség).

6.1. A tartalmában jogsértő határozatok a joggyakorlat alapján

Azon esetek köre, amikor egy társasági határozat tartalmában jogszabályba vagy létesítő okiratba ütközik, nem határolható le oly módon, mint a határozatok formai okokból jogsértő jellege, mert itt nem szigeteket keresünk a jogszabálytengerben, hanem vízcseppeket, így a joggyakorlatban eddig felmerült esetekből szemezgetünk a továbbiakban:

- A Ptk. 3:199. § (1) bekezdés alapján a vagyoni hozzájárulás szolgáltatásával megvalósuló törzstőkeemelés esetén a tagoknak a tőkeemelés elhatározásától számított tizenöt napon belül elsőbbségi joguk van arra, hogy a tőkeemelésben részt vegyenek. Olyan határozat, amely elzárja a tagot az elsőbbségi jog gyakorlásától, sérti a Ptk. említett rendelkezését.³⁰

²⁹ BH 2018. 19. Ha a társasági határozat kapcsán megvalósult jogszabálysértés nem jelentős, nem veszélyezteti a jogi személy jogszerű működését, a bíróságnak ítéletében a jogsértés tényét kell megállapítania.

Ha a felperes keresetében a támadott határozat hatályon kívül helyezését kéri, és a bíróság értékelése szerint a jogszabálysértés vagy a létesítő okiratba ütközés nem jelentős és nem veszélyezteti a jogi személy jogszerű működését, a bíróságnak lehetősége van arra, hogy ítéletének rendelkező részében csak a jogsértés tényét állapítsa meg, amely nem minősül a kereseti kérelmen való túlterjeszkedésnek.

³⁰ BDT 2017. 3768. II. A törzstőke felemelése - főszabályként - két lépcsőben történik, a tőkeemelés elhatározása és végrehajtása különvlik. A tagok elsőbbségi joga a tőkeemelés elhatározásától kezdve 15 napon át gyakorolható. Ezért egyetértés hiányában az azonnali készpénzfizetéshez kötött részvétel sérti a tag elsőbbségi jogát.

- A Ptk. 3:112. § (2) bekezdése alapján, a vezető tisztségviselő a társaság ügyvezetését a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegessége alapján *önállóan* látja el. A vezető tisztségviselő hatáskörét a legfőbb szerv nem vonhatja el (a létesítő okiratban tehető ilyen kitétel), kivéve a kkt.-t és a bt.-t.³¹

- A Ptk. 3:23. § (1) bekezdése biztosítja a gazdasági társaságok esetében a felvilágosításhoz való jogot, illetve a gazdasági társaság irataiba és nyilvántartásaiba való betekintés jogát. E jog gyakorlása a társaság által akkor tagadható meg, ha sértené annak üzleti titokhoz való jogát.³²

- A tagkizárási eljárás alatt álló tag esetében Ptk.-ba ütközik az olyan taggyűlési határozat, amely a kizárási eljárás iránti kereset jogerős elbírálásáig az érintett tagot a tagsági jogviszonya alapján megillető, jövőben esedékes kifizetésektől megfosztja, a társaság azokat nem teljesíti.³³

- Figyelemre méltó bírósági döntés született egy olyan ügyben, ahol az elhalt tag örököseit képviselő ügygondnok közreműködésével hozott társasági határozatok bírósági felülvizsgálatát kérte az egyik örökös.

Alperesi társaság tagjai 2011. július 17. napjáig néhai N. M. és N. R. voltak. N. M. törvényes örökösei a felperes, valamint N. K. leszármazók voltak, akik Ny. Város Jegyzőjétől a gazdasági társaság folyóügyeinek azonnali intézése érdekében ügygondnok kirendelését kérték. A jegyző a kérésnek eleget téve az ügygondnoki teendők ellátásával N. R. tagot bízta meg. Az ügygondnok 2011. szeptember 5. napján taggyűlést tartott. A taggyűlésen N. R., mint tag, és mint ügygondnok megszavazott több határozatot:

A taggyűlés hozzájárult ahhoz, hogy N. R. üzletrésze felosztásra kerüljön. Ezt követően a felosztással létrejött 500 000 Ft névértékű üzletrészre N. R. tag G. A.-val (élettárs) kötött

³¹ BDT 2018. 3828. I. A gazdasági társaság legfőbb szerve, korlátozott felelősségű társaság esetén a taggyűlés hatáskörébe csakis azon alapvető üzleti és személyi kérdésekben való döntéshozatal tartozik, amelyeket a Ptk. vagy a társaság létesítő okirata a legfőbb szerv hatáskörébe utal. A társaság irányításával kapcsolatos minden egyéb döntés meghozatalára az ügyvezető rendelkezik hatáskörrel, amely hatáskör a társasági szerződés módosításának nem minősülő taggyűlési határozattal nem vonható el, ezekben a kérdésekben a taggyűlés kizárólag akkor dönthet, ha a létesítő okirat módosításával a tagok megfelelően bővítik a hatáskörét.

³² BDT 2017. 3636. Egy zrt. igazgatósága és felügyelőbizottsága határozatával 2005-ben a jövőre nézve és általános jelleggel kizárta a részvényeseket az iratbetekintéstől üzleti titokra hivatkozva.

³³ A Fővárosi Törvényszék G. 41.341/2016/9. Gazdasági ügyben hozott határozata alapján, a kizárással érintett tag tagsági jogait a társaság kérelmére a bíróság függesztheti fel, de ez sem érinti a tag nyereségre vonatkozó jogát. A taggyűlés nem dönthet jogszerűen úgy, hogy a tagot a jövőbeni kifizetésektől megfosztja.

üzletrész adásvételi szerződést. N. R. a kft. nevében hozott határozattal lemondott annak elővásárlási jogáról és arra jogosult harmadik személyt sem jelölt ki. A Kft. elhatározta a törzstőke felemelését 43 300 000 Ft-ról 44 600 000 Ft-ra, az 1 300 000 Ft pénzbeli hozzájárulást pedig N. R. tag vállalta a társaság rendelkezésére bocsátani készpénz befizetéssel. A törzstőkeemelés követően N. M. tulajdonában változatlanul 42 540 000 Ft törzsbetét, G. A. tulajdonában 500 000 Ft névértékű törzsbetét, míg N. R. tag tulajdonában 1 560 000 Ft névértékű törzsbetét állt ilyen módon. N. R. és G. A. tag egyhangú szavazattal N. R.-t ügyvezetővé választották. Egyhangú szavazattal döntöttek a társasági szerződés módosításáról.

A felperes a 2011. november 2. napján előterjesztett keresetlevelében az alperes taggyűlésen meghozott határozatainak hatályon kívül helyezését kérte, elsősorban a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvénybe (a továbbiakban: He.) ütközés miatt. Hivatkozott arra, hogy N. R. ügygondnoki tisztségét több ponton is megszegte, az örökösök érdekeit sértő magatartással a társaság is jogsértő döntést hozott.

Az alperes a felperes keresetének az elutasítását kérte elsődlegesen a felperes kereshetőségi jogának hiányára hivatkozva. Álláspontja szerint a kiskorú felperes a társaságnak nem tagja, így nem jogosult a taggyűlési határozatok megtámadására sem. Másodsorban azért, mert nem történt társasági jogi jogsértés.

Az elsőfokú és másodfokú bíróság egyöntetűen helyt adott felperes keresetének, az érintett határozatokat hatályon kívül helyezte. Indokolásukban kifejtették, hogy a Ptk. alapján az ember halálával hagyatéka, mint egész száll át az örökösére, ami azt jelenti, hogy a két örököst, így a felperest saját jogán megilleti az örökhagyónak a társaságban meglévő üzletrésze a törvényes öröklés szerinti hányadban. A felperes az örökléssel a társaság tagjává vált,³⁴ tehát őt is megilleti taggyűlési határozatok megtámadásának a joga.

A bíróságok álláspontja szerint a taggyűlési határozatok megtámadására nem csupán a társasági jogi szabályok megsértése esetén van lehetőség, hanem bármely más jogszabály, így a He. és az 1959. évi IV. törvény (régí Ptk.) is szóba jöhet. *A [régí] Ptk. 4. § (1) bekezdésében szabályozott jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelő kölcsönös együttműködési kötelezettség megsértése a bírói gyakorlat szerint súlyos jogszabálysértésnek minősül, alapot adhat az ily módon megszavazott taggyűlési határozat hatályon kívül helyezésére.* A keresettel támadott taggyűlési határozatok nem a társaság érdekeit, hanem azt a célt szolgálták

---

³⁴ Az örökös tagi pozíciójáról lásd bővebben Barta Judit: A korlátolt felelősségű társaság. In: Barta et al.: Gazdasági társaságok a Polgári Törvénykönyvben. Patrocínium Kiadó, Budapest, 2016. 159-168.

elsődlegesen, hogy a tulajdonviszonyok még az örökhatározó hagyatékának jogerős átadása előtt megváltozzanak az ügygondnokként kirendelt N. R. javára. A döntésekkel a szavazati jogok eltolódtak, ami jelentős érdeksérelmet jelenthet (jelenthetett) a felperes számára. Mindez sértette a Ptk-ban szabályozott a jóhiszeműség, a tisztesség és a kölcsönös együttműködési kötelezettség követelményét, alapot adott a taggyűlési határozatok hatályon kívül helyezésére.^{35,36}

6.2. Formai okokból jogszabályt sértő határozatok lehetséges köre

A társasági határozatok formai okokra visszavezethető jogsértését könnyebb behatárolni a tartalmi jogsértésekhez képest, a Ptk. több iránymutatást is tartalmaz, azonban itt sem lehet mindent bedobozolni. A Ptk. meghatározza például, hogyan kell összehívni a legfőbb szerv ülését, milyen tartalommal, hogyan kell lefolytatni azt, mikor határozatképes az ülés, milyen szavazati aránnyal hozható határozat, stb., de nem minden mozzanat van aprólékosan kidolgozva, akadnak jogértelmezést igénylő területek. A Ptk.-n kívül a létesítő okirat is tartalmazhat rendelkezéseket, továbbá az egyéb szervek határozathozatalának rendje nem tárgya a jogi szabályozásnak. E körülmények nem teszik lehetővé a kimerítő felsorolást.

A Ptk. maga is utal egyes szabálytalanságokra: ha a döntéshozó szerv ülését nem szabályszerűen hívták össze, nem szabályszerűen közölt napirendről tárgyaltak,³⁷ a nem szabályosan összehívott vagy megtartott ülésen elfogadott *érvénytelen* határozatot hoztak, mindezt azért, hogy *orvosolhatóságot biztosítson*.³⁸ Nem feltétlenül érvénytelen tehát minden szabálytalanul meghozott határozat, utólagos orvoslásnak is van helye.

A továbbiakban a legtipikusabb szabálytalanságokat említjük meg:

- a legfőbb szervet nem a székhelyre hívták össze,³⁹
- a legfőbb szervet nem az ügyvezetés hívta össze, kivéve azokat az eseteket, ahol a Ptk. mások számára is biztosítja-e jogot,⁴⁰

³⁵ BDT 2012. 2827.

³⁶ A jogesetet részletesen elemzi és a tag örökösének helyzetéről bővebben ír Dúl János: A társasági jog és az öröklési jog kapcsolódási pontjai osztrák jogi fragmentumokkal. Iurisperitus Kiadó, Szeged, 2018.

³⁷ Ptk. 3:17. § (5)-(6) bekezdések

³⁸ Ptk. 3:111. § (3) bekezdés

³⁹ BDT 2017. 3684. Zrt. közgyűlését a székhelytől eltérő helyre, Párizsba hívták össze úgy, hogy az alapszabály nem tartalmazta ennek lehetőségét.

⁴⁰ BDT 2017. 3781. I. Ha az ügyvezető egészségi állapotánál fogva nem képes tisztsége ellátására, ezek közt a taggyűlés összehívására sem, a társaság tagja ekkor sem jogosult közvetlenül a taggyűlést összehívni. Ilyen esetben a tag kérelmére a taggyűlést a cégbíróóság törvényességi felügyeleti eljárás keretében hívja össze.

II. A tag által összehívott taggyűlésen hozott határozatok - érvénytelenségük miatt - nem szolgálhatnak változásbejegyzés alapjául, ezért a változásbejegyzési kérelmet el kell utasítani. Ebben az eljárásban azonban a

- a legfőbb szervet nem írásban hívták össze,⁴¹
- a meghívóban nem volt minden napirendi pont feltüntetve, a napirendi pont nem volt kellő részletességgel meghatározva,
- a tag/részvényes a napirendre tűzési jogát nem szabályszerűen gyakorolta, emiatt a napirend tűzése és az így felvetett napirend megtárgyalása nem volt jogszerű,⁴²
- a meghívó elküldése és az ülés tartása között nem volt meg a Ptk.-ban vagy létesítő okiratban előírt határidő,⁴³
- a meghívót nem a tagnak vagy nem megfelelő címre küldték,^{44,45}
- a megismételt ülés tartására szabálytalanul került sor (nem telt el a megfelelő határidő, más napirendet tárgyalt, stb.), vagy a megismételt ülés azért nem szabályszerű, mert már az ülés összehívása sem volt szabályszerű,⁴⁶
- a legfőbb szerv – a külön törvényi feltétele betartása nélkül – napirenden nem szereplő kérdést tárgyalt,
- nem volt meg az előírt határozatképesség,
- nem volt meg a Ptk. vagy a létesítő okirat által előírt szavazati arány,⁴⁷

határozatok megsemmisítésében álló jogkövetkezmény akkor sem alkalmazható, ha azok jogszerűtlenségét a bíróság észleli.

⁴¹ Győri Ítéltábla Gf. 20.121/2016/6. Gazdasági ügyben hozott határozat: A Ptk. 3:190. § (1) bekezdése szerinti taggyűlési meghívó a Ptk. 3:91. § (1) bekezdése szerinti írásbeli jognyilatkozatnak minősül.

⁴² Fővárosi Törvényszék G. 41.341/2016/9. Gazdasági ügyben hozott határozat

⁴³ BH 2014. 155.

⁴⁴ PJD 2016. 12. esetben a jogsértés hiányát állapította meg az eljáró bíróság, mert a meghívót nem tag tartózkodási helyére küldte az ügyvezető, hanem annak cégjegyzékbe bejegyzett lakcímére.

„A Ptk. 3:190. § (1) bekezdése a meghívók taggyűlést megelőző határidőn belül történő elküldéséhez fűz jogkövetkezményt. A meghívónak a tag székhelyére (lakhelyére) határidőn belül történő elküldésén túl a Ptk. nem ír elő egyéb kötelezettséget, így nem várható el, hogy a társaság felkutassa a tag cégjegyzékbe bejegyzettől eltérő tényleges székhelyét, ahol az iratok átvétele szabályszerűen megtörténhet.”

⁴⁵ Érdekes és vitatható helyzetet rendezett a Győri Ítéltábla Gf. 20.121/2016/6. Gazdasági ügyben hozott határozatával, abban az esetben, amikor a társaság egyik tagja tartósan külföldön élt, a másik tag és egyben ügyvezető által is tudottan, de lakcímeiként még az ügyvezetővel (volt házastárssal) közös lakás volt megadva, itt azonban bizonyíthatóan nem tudta a hozzá címzett leveleket átvenni, így a meghívót sem, arról tehát nem értesült. A bíróság szerint, amennyiben "B" ügyvezető tudott a felperes tag - cégnyilvántartásba bejegyzettől eltérő - tényleges lakóhelyéről, a jóhiszeműség és a tisztesség elvének [Ptk. 1:3. § (1) bekezdés] az felel meg, ha a taggyűlési meghívót erre a címre küldi meg, vagy erre a címre is megküldi. Kétségtelenül megbizonyosodott, hogy az ügyvezető a taggyűlési meghívót a Ptk. 1:3. § (1) bekezdésében foglalt elvekkel ellentétesen, rosszhiszeműen és kifejezett tudomása ellenére küldte meg a felperes társasági tag cégjegyzékbe bejegyzett lakóhelyére. Emiatt az elsőfokú bíróság törvényesen határozott úgy, hogy a taggyűlés összehívása a Ptk. 3:190. § (1) bekezdését sértette, amelynek a következménye a támadott taggyűlési határozat hatályon kívül helyezése.

⁴⁶ BH 2014. 155. A meghívó postára adása és a taggyűlés időpontja között a törvényben, illetve a társasági szerződésben előírt 15 nap nem telt el. A megismételt taggyűlés érvényes határozatokat az adott tényállás mellett nem hozhatott.

⁴⁷ PJD 2017. 15. A részvény átruházásának beleegyezéshez kötése az értékpapír forgalomképességének, a részvényes értékpapírhoz fűződő rendelkezési jogának korlátozása. Ha az alapszabály módosítása valamennyi részvényes jogát hátrányosan érinti, akkor valamennyi részvényes egyhangú határozatára van szükség [Ptk. 3:102. § (3) bekezdés]. Lásd még Pécsi Ítéltábla Pf. 20.121/2016/6. Polgári ügyben hozott határozatát.

- az érintett tag is részt vett a határozathozatalban,
az írásbeli határozathozatal szabálytalanul lett lebonyolítva,
- a közgyűlési meghívó nem tartalmazza a Ptk. által külön előírt elemeket,⁴⁸
- a nyilvános rt. közgyűlésének összehívására vonatkozó speciális szabályokat megsértették,⁴⁹
- az ülésen vezetett jegyzőkönyvtől a határozat eltér, vagy az ülésen vezetett jegyzőkönyv hiányos,⁵⁰
- olyan tag is szavazott, aki a szavazásból ki volt zárva, stb.

7. Elhatárolás a törvényességi felügyelettől

A törvényességi felügyeleti eljárás célja *a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (Ctv.)* szerint az, hogy a cégbíróság intézkedéseivel a cég törvényes működését kikényszerítse. A törvényességi felügyeleti eljárás polgári nemperes eljárás.⁵¹

A két jogintézmény között a hasonlóság abban mutatkozik, hogy törvényességi felügyeleti eljárásnak lehet helye olyan esetekben is, ha a létesítő okirat vagy annak módosítása törvényt sértő, a cég a működése során nem tartja be a szervezetére és működésére vonatkozó

E döntéssel kapcsolatban megjegyezzük, hogy itt a részvényátruházás korlátozásáról, és nem a részvényesi jog korlátozásáról van szó, a részvényátruházás lehetőségét a bíróság részvényesi jogként fogta fel.

⁴⁸ A Ptk. 3:269. § c) pont szerint a közgyűlésre szóló meghívó az általánosan kötelező tartalmi elemeken túl tartalmazza a közgyűlés határozatképtelensége esetén a megismételt közgyűlés helyét és idejét.

BDT 2017. 3684. A meghívónak a megismételt közgyűléssel kapcsolatosan mindenképpen szükséges tájékoztatást nyújtania. A becsatolt meghívó a megismételt közgyűlésről tájékoztatást egyáltalán nem adott, ezért a meghívó a Ptk. 3:269. § c) pontjában foglalt rendelkezésnek sem felelt meg.

⁴⁹ A Ptk. 3:272. § (1) bekezdése szerint a közgyűlésre szóló meghívó tartalmazza a napirend kiegészítésére való jog gyakorlásának feltételeit is, továbbá feltünteti a határozattervezetek és a közgyűlés elé terjesztendő dokumentumok eredeti és teljes terjedelmű szövege elérhetőségének helyét.

Fővárosi Ítéltábla 10.Gf.40.211/2015/3. A közgyűlési meghívóban az előterjesztések, határozati javaslatok elérhetőségére vonatkozó - a Ptk.-ban és az alapszabályban is előírt - tájékoztatás nem szerepelt.

E jogszabálysértés pedig a korábban már kifejtettek szerinti súlyos voltára tekintettel a keresettel támadott közgyűlési határozatok érvénytelenségét eredményezi.

BDT 2017. 3666. I. Nyilvánosan működő részvénytársaságnál a részvényesek tájékoztatását nem csupán a meghívóban megjelölt napirendi pontoknak, hanem az azzal együtt közzétett határozati javaslatoknak is biztosítania kell. Ha a részvénytársaság a napirenden szereplő üggyel kapcsolatos előterjesztések összefoglalóját és a határozati javaslatokat a honlapján közzétette, a részvényes a napirend hiányossága miatt a közgyűlési határozatot alappal nem támadhatja.

⁵⁰ BDT 2018. 3829. I. A közgyűlés jegyzőkönyvének tartalmi hiányosságai csak akkor vizsgálandók a határozat felülvizsgálata iránti perben, ha a hiányosságok a határozatok érvényességét érintik.

II. A meghívót a cég a részvényesek ismereteit figyelembe véve készíti el. Nem teszi jogszabályba ütközővé a határozatot az, hogy a részvényes kevesebb információval rendelkező meghatalmazottal képviselteti magát.

⁵¹ Ctv. 72. § (1)-(2) bekezdések

jogsabályi rendelkezéseket, illetve a létesítő okiratában foglaltakat.⁵² E keretbe belefér a társaság szerveinek törvénysértő, vagy létesítő okiratot sértő határozata, amely következtetést megerősíti a Ctv. is, mikor utal arra, hogy a törvényes állapot helyreállítása érdekében a cégbíróság *megsemmisítheti* (a Ptk. a más bírósági eljárásra tekintettel, a hatályon kívül helyezés kifejezést használja) a cég által hozott jogszabálysértő vagy a cég létesítő okiratába ütköző határozatot, és szükség esetén megfelelő határidő kitűzésével új határozat hozatalát írja elő.⁵³

A törvényességi felügyeleti eljárás során a cégbíróság hivatalból vagy kérelemre jár el.⁵⁴ A kérelmet a Ctv. 77. § (1) bekezdésében meghatározott személyi kör terjesztheti elő, a c) pont szerint, az is kérheti, akinek az eljárás lefolytatásához jogi érdeke fűződik és e jogi érdeket valószínűsíti. Ez utóbbiak közé azon személyek tartoznak, akiknek jogviszonyára, jogainak gyakorlására, kötelezettségei teljesítésére közvetlen hatással van a bíróság döntése.⁵⁵ E személy lehetne akár a társaság tagja, vezető tisztségviselője és felügyelőbizottsági tagja is, azok, akik egyébként a határozat felülvizsgálatának kérésére jogosultak.

Látszólag tehát a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatának kezdeményezése és a törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezése átfedésben vannak egymással. Azonban a Ctv. 74. § (3) bekezdése ezt kizárja, kimondja ugyanis hogy, *nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha az arra vonatkozó igény más polgári perben, stb. érvényesíthető.*⁵⁶ E szabály alapján levonható az a következtetés, hogy a társasági határozatok bírósági felülvizsgálatának kezdeményezésére jogosultak nem kezdeményezhetik ugyanezen

⁵² Ctv. 74. § (1) bekezdés a) és d) pontok

⁵³ Ctv. 81. § (1) bekezdés c) pont

⁵⁴ Ctv. 75. § (1) bekezdés

⁵⁵ BDT 2015. 3387.

⁵⁶ BDT 2017. 3727. A változásbejegyzési kérelem tárgyához kapcsolódó, azzal együttesen elbírálendő törvényességi felügyeleti ügyre is irányadó az a szabály, amely szerint nincs helye törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésének, ha az igény peres úton érvényesíthető. Ezért, ha a változásbejegyzési kérelem alapja valamely, a tag által alaki vagy tartalmi okból sérelmesnek vélt társasági határozat, ennek jogorvoslata a tagot peres eljárásban illeti meg. Ilyenkor a törvényességi felügyeleti kérelmet érdemi vizsgálat nélkül kell elutasítani, és - megfelelően előterjesztett kérelem alapján - a változás bejegyzése iránt kell intézkedni.

A Ctv. 74. § (3) bekezdése szerint nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha az arra vonatkozó igény a cégbejegyzést (változásbejegyzést) elrendelő végzés hatályon kívül helyezése, a cégalapítás, illetőleg a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítása iránti perben (Ctv. 65-70. §), vagy más polgári perben érvényesíthető.

A társasági határozattal szembeni jogorvoslat a Ptk. 3:35. §-a értelmében a tagot perben illeti meg, ebből következően bármely - alaki vagy tartalmi - okból sérelmesnek vélt társasági határozattal összefüggésben törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatása nem kezdeményezhető. A peres eljárásnak a törvényességi felügyeleti eljárással szemben primátusa van, tekintettel arra, hogy a törvényességi felügyeleti eljárásban lefolytatható korlátozott bizonyítással szemben a teljes körű bizonyításra lehetőséget adó peres eljárás alkalmasabb eszköz a tényállás feltárására.

helyzetben a törvényességi felügyeleti eljárást⁵⁷, csak *azon személyi kör élhet törvényességi felügyeleti kérelemmel, amely egyébként nem jogosult bírósági felülvizsgálatot kérni* (pl. hitelezők, tagsági viszonyal már nem vagy még nem rendelkezők, stb.).

A felvilágosításhoz való jog, valamint az iratbetekintési jog körében is látszólag verseng egymással a cégbíróság törvényességi felügyeleti jogköre és a határozat bírósági felülvizsgálatának intézménye.

A Ptk. 3:23. § (1) bekezdése biztosítja a gazdasági társaságok esetében a felvilágosításhoz való jogot, illetve a gazdasági társaság irataiba és nyilvántartásaiba való betekintés jogát. E jog azonban nem korlátlan, a vezető tisztségviselő írásbeli titoktartási nyilatkozat tételéhez kötheti, vagy akár meg is tagadhatja a felvilágosítást és az iratokba való betekintést, ha ez a gazdasági társaság üzleti titkát sértené, ha a felvilágosítást kérő a jogát visszaélészerűen gyakorolja, vagy felhívás ellenére nem tesz titoktartási nyilatkozatot. Ha a felvilágosítást kérő a felvilágosítás megtagadását indokolatlannak tartja, a cégbíróságtól kérheti a gazdasági társaság kötelezését a felvilágosítás megadására (törvényességi felügyeleti eljárás kérelmezése).

A felvilágosításhoz való jog és az iratbetekintési jog biztosítására irányuló kérelem esetén a cégbíróság törvényességi felügyeleti hatásköre nem gyakorolható viszont akkor, ha ezt a jogot a társaság szervei által hozott határozat vagy határozatok zárják ki. A társaság szervei – így a felügyelőbizottság és a legfőbb szerv – határozatai ugyanis nemperes eljárásban nem vizsgálhatóak felül, a jogorvoslatot ilyen esetben a társasági határozat felülvizsgálata iránti peres eljárás jelenti. A világos hatásköri elkülönülés érdekében a Ctv. 74. § (3) bekezdése az ilyen eljárásokra kizárja a cégbíróság törvényességi felügyeleti hatáskörét.⁵⁸

Mindezekből következően a társaság tagja (részvényese) az információs joga gyakorlásának kikényszerítése érdekében alaphelyzetben törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezhet, ha azonban e jog korlátozása vagy kizárása társasági határozaton alapul, akkor a társasági határozat felülvizsgálatára irányuló peres úton tudja csak jogát érvényesíteni.

---

⁵⁷ BDT 2014. 3164. A korlátolt felelősségű társaság tagjaiban bekövetkezett változást - a tagváltás szabályszerű bejelentése esetén - az ügyvezető köteles haladéktalanul átvezetni a tagjegyzéken az üzletrész megszerzésének időpontjával, és ezt a cégbírósághoz bejelenteni. *Az új tagot a tagsági jogok a tagsági jogviszonyának ügyvezetőhöz való szabályszerű bejelentésétől kezdődően megilletik*, a tagsági jogait a tagváltás cégbejegyzésének megtörténte előtt is gyakorolhatja, *így a tagváltást követően tartott taggyűlésen hozott határozatok bírósági felülvizsgálata iránti perindítás joga is megilleti. A perindítás helyett az igény törvényességi felügyeleti eljárásban való érvényesítésére nincs jogszabályi lehetőség.*

⁵⁸ Ctv. 74. § (3) bekezdése szerint nincs helye törvényességi felügyeleti eljárásnak, ha az arra vonatkozó igény a 65-70. §-ban meghatározott vagy más polgári perben, illetve közigazgatási eljárásban érvényesíthető.

Egy konkrét ügyben a zártkörűen működő részvénytársaság igazgatósága a kérelmező 2015. július 27. napján kelt kérelme alapján nem biztosította a részvényes részére az iratbetekintést a társaság által kötött szerződésekbe, megállapodásokba. A cégbíróság arra a következtetésre jutott, hogy az igazgatóság 36/2015. (IX. 29.) határozatára figyelemmel a cégbíróság törvényességi hatásköre kizárt, a részvényes felülvizsgálati perben kérheti az igazgatósági határozat megváltoztatását.⁵⁹

8. A felülvizsgálat iránti perindítás viszonya a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítására irányuló perindításhoz

A Ctv. 70. § (1) bekezdése alapján, a cég bejegyzését követően lehetőség van a létesítő okirat cégjegyzéki adatokat nem érintő, azzal össze nem függő módosításának érvénytelensége miatt bírósághoz fordulni. Az érvénytelenség megállapítása a Ptk.-ba foglalt rendelkezések alapján kérhető.

A pert a cég székhelye szerint illetékes megyei bíróság előtt a céggel szemben kell megindítani, éspedig a bejegyzést elrendelő végzés Céglétesítői Közlönyben történő közzétételétől számított hat hónapos jogvesztő határidőn belül. A per megindítására az ügyész, illetve az a személy jogosult, aki a megtámadáshoz fűződő jogi érdekét valószínűsíti.

A joggyakorlatban merült fel azon kérdés, indítható-e kereset a Ctv. 70. § (1) bekezdésére való hivatkozással, ha egyébként a társasági határozat bírósági felülvizsgálatának is helye lenne? Egy jogesetben a bírósági eljárás során az alperes részvénytársaság arra hivatkozott, hogy a részvényes nem élhet a Ctv. 70. § (1) bekezdésre alapított jogorvoslattal, ha egyébként a társasági határozat bírósági felülvizsgálatát is kérhette volna. Álláspontja szerint a társasági jogi jogorvoslat és a Ctv. szerinti jogorvoslat nem opcionális, a társasági határozat bírósági felülvizsgálatának kérelmét elmulasztó fél számára a Ctv. 70. §-a nem ad további perlési lehetőséget. A tag, részvényes keresetindítási mulasztása nem hárrítható el azzal, hogy utóbb majd a Ctv. 70. §-a szerinti érvénytelenségi perben érvényesíti igényét.

A Legfelsőbb Bíróságnak ettől a jogi okfejtéstől eltérő volt az álláspontja. A bíróság szerint sem a Gt.-nek (Ptk. szerint is), sem a Ctv.-nek nincs olyan rendelkezése, amely kizárná a többoldalú – egyebek mellett a határozat felülvizsgálatának kérelmét és a Ctv. 70. §-ában biztosított – jogorvoslati rendszer igénybevételét. Kiemelendő, hogy a különböző típusú

---

⁵⁹ BDT 2017. 3636.

perekben bár előfordulhat, hogy azonosak a felek, más a jogszabály által védendő érdek, – a társaság törvényes működésének biztosítása, a cégjegyzéki adatok valóságosága, jogszerűsége, az alapul fekvő okiratok érvényessége, – eltérő az igényérvényesítésre megszabott határidő, stb.

A bíróság vizsgálódása során figyelemmel volt, a már fentebb hivatkozott Ctv. rendelkezésre is, amely szerint törvényességi felügyeleti eljárásnak csak akkor van helye, ha az arra vonatkozó igény más polgári perben, illetve közigazgatási eljárásban nem érvényesíthető. Ebből azt a következtetést vonta le, hogy mindazokban az esetekben, amikor a jogalkotó a különböző tartalmú jogorvoslati eszközök igénybevételét korlátozni, vagy kizárni akarta, erről kifejezetten rendelkezett is. A Legfelsőbb Bíróság határozott álláspontja volt, hogy jogértelmezéssel nem lehet a jogorvoslati lehetőségeket szűkíteni, még akkor sem, ha azok - akár ugyanazon fél által történő - egyidejű igénybe vétele jogalkalmazási nehézséget okozna.^{60,61}

Egy másik jogeset kapcsán merült fel az, hogy a Ctv. 70. §-a alapján indított pert tartalmilag is el kell határolni a társasági határozatok bírósági felülvizsgálata iránti pertől.

A Ctv. 70. § (1) bekezdése alapján a társasági szerződés módosítása érvénytelenségének megállapítása iránt indított perek sajátossága egyrészt a hat hónapos perindítási határidő, másrészt az, hogy az érvénytelenségnek a Ptk. szerződések érvénytelenségére vonatkozó szabályai szerint kell fennállnia és az, hogy az érvénytelenség a cégjegyzékadattal össze nem függő.

A Ptk. értelmében a szerződések érvénytelenségének megállapítása iránt többféle ok alapján lehet pert indítani. Az érvénytelenségi okok megnyilvánulhatnak a szerződési akaratban (például tévedés, megtévesztés, cselekvőképesség hiánya), alaki hibákban (jogszabály által megkövetelt írásbeli forma figyelmen kívül hagyása), a szerződés tartalmi hibáiban (lehetetlen célra irányuló vagy jogszabályba ütköző feltételeket tartalmazó szerződések).

A Ctv. 70. §-a alapján indított per esetében tehát a módosító rendelkezéseknek kell érvénytelennek lenniük (tartalmi érvénytelenség) és nem az adhatja a jogalapot, hogy a határozat meghozatalát megelőzően vagy a határozat meghozatala során eljárási szabálysértés történt (formai érvénytelenség).

---

⁶⁰ EBH 2011. 2328.

⁶¹ EBH 2011. 2328. Az a fél, aki a társasági határozat felülvizsgálatát jogosult kérni, nincs elzárva attól a jogi lehetőségtől sem, hogy - ha annak feltételei egyébként fennállnak - a létesítő okirat módosítása érvénytelenségének megállapítását kérhesse. Ha ez utóbbi perben a felperes jogi érdekét a részvényesi minőségére alapítja, és a per során részvényesi minősége megszűnik, elveszti perbeli legitimációját, amely a kereset elutasítását eredményezi.

Az ügyben a másodfokú bíróság leszögezte, hogy a létesítő okirat módosítása érvénytelensége megállapításának nincs helye a taggyűlés összehívásával, a napirendi pontok meghatározásával kapcsolatos kifogásokra alapítottnak.^{62,63}

A Ctv. 70. §-a alapján előterjesztett kereseti kérelemmel összefüggésben a Kúria hangsúlyozta, hogy az említett jogszabály akkor alkalmazandó, amikor megállapítható, hogy a módosító szerződés elfogadására jogszerűen került sor, de a jogszerű társasági határozattal elfogadott szerződésmódosításnak van egy vagy több olyan rendelkezése, amely jogszabálysértő és nem függ össze cégjegyzékbeli adattal.⁶⁴

Összegzés

A társasági határozatok bírósági felülvizsgálata a társasági jog bevált és jól kidolgozott intézménye, a Ptk. a harmadik Gt.-hez képest csak szükségszerű, főként kifejezésbeli változtatásokat eszközölt azon a jogi személy általános szabályaihoz való igazítás érdekében. Történtek tartalmi változások is a joggyakorlat igényeit szolgálva, például a csekély mértékű jogsértés esetén nem kell a határozatot hatályon kívül helyezni, elegendő a jogsértést megállapítani.

Az eltelt évek alatt számos eseti döntés született, vannak területek, ahol egységesnek mondható bírói gyakorlat is kialakult, mint például szindikátusi szerződésbe ütközés megítélése, elhatárolás a rokon cégjogi intézményektől. A korábbi jogszabályok talaján is érlelődött joggyakorlat és meghozott eseti bírósági döntések többségükben a Ptk. viszonyai között is figyelembe vehetők.

A praktikumban új kérdést, rámutatva a Ptk. szabályozási ellentmondására, azon szabály vetett fel, mely szerint a részvénykönyv vezetése során hozott határozatok társasági határozatoknak minősülnek.

2018. november

---

⁶² EBD 2013. G.2.

⁶³ BH 2014. 155. Amennyiben azt a taggyűlési határozatot, mellyel a társasági szerződés módosításra került, hatályon kívül helyezték, a módosított társasági szerződés érvényessége a Ctv. 70. §-a alapján nem vizsgálható.

⁶⁴ BH 2014. 155.

